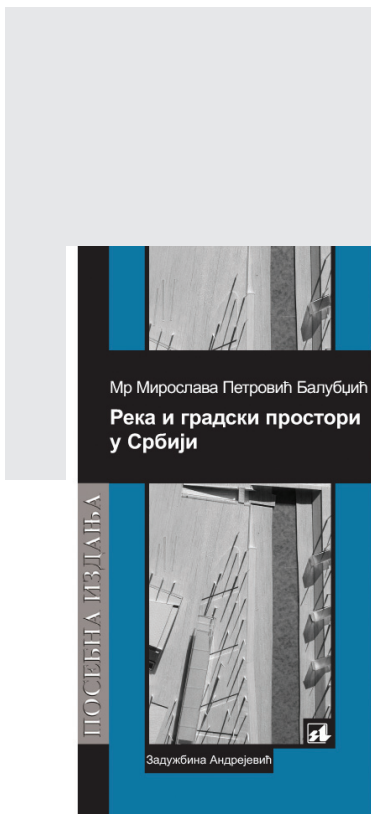

РЕКА И ГРАДСКИ ПРОСТОРИ У СРБИЈИ

Аутор: **Мирослава Петровић Балубџић**

Приказ књиге: **Ружица Богдановић**

Издавач: **Задужбина Андрејевић, 2013**

Ова књига је мала по обиму, сложена по постављеном задатку, а произашла је из рада на магистарској тези са истоименом темом. Свако од седам поглавља уводи више токова истраживања, градећи комплексну и вишезначну интерпретацију проблема односа јавно и приватно, као и грађених и природних елемената, полазећи од општепознатих појмова до изграђивања специфичног модела истраживања, руковођено актуалним методолошким концептом одрживог развоја, у контексту специфичних односа власништва над земљиштем у зонама које се истражују.

То су теме које ауторка елаборира у сажетку и уводу, као и у прва два од наведених седам поглавља. У трећем поглављу представља, позивајући се на ауторитете, појам јавног простора града и упућује на однос јавног простора и реке, уводећи тему грађено и природно, кроз два значајна чиниоца градске структуре: јавно – простор трга и специфичан природни елемент – вода, заправо река.

У поглављу четири, ауторка гради модел истраживања. Тај модел одмах примењује у раду на реструктурисању урбане структуре три изабрана града: Панчево – равничарски град, Ужице – планински, Ваљево – негде између. Модел је суштински заснован на концепту Линча, креирање слике града изграђивањем менталне представе о граду, затим Шулца, ослањајући се на концепт егзистенцијалног поимања простора, али и допуњавањем појмовима и развијањем нових модела који допиру из савременог методолошког приступа. Модел садржи следеће: историјска факта, која град чине специфичним и непоновљивим, елементе препознавања регионалних карактеристика типичних за то место и анализирани временски период, а прати и утицаје комплексних фактора који детерминишу физичку структуру, условљавају специфичност и непоновљивост места, града.

У раду је даље развијена морфолошка анализа: урбана структура се разлаже на значењске сегменте, преко којих је могуће ту структуру анализирати. Анализа обухвата следеће: читљивост урбане средине која је анализирана за типичне зоне; структуру урбане матрице кроз анализу обрасца мреже; диспозициони однос јавних простора, при чему се мисли на положај трга као најзначајнијег јавног простора, чија је анализа у фокусу истраживања; функције, садржаје физичких образаца, који допуњују ову анализу. Овако постављена слика – скица – развија се кроз два значајна сегмента који граде идентитет: визуелни, који се формира кроз анализу претходно наведених елемената и културни идентитет, одређујући став аутора да је то од великог значаја у заокруживању истраживане целине. Када је у питању културни идентитет, подвучен је значај наслеђа. Комуникације су следећа тема, као динамични спој без кога нема функционисања. У том делу је успостављена веза у моделу, анализа урбане структуре кроз образац мреже. Пето поглавље се односи на савремени методолошки приступ и актуелност обнове приобаља. Ауторка реферише ставове формулисане на значајним међународним конференцијама који су и декларисани у повељама. У шестом поглављу су дате препоруке за усмеравање могућег развоја, засноване, са једне стране, на уочавању проблема кроз модел, а са друге, руководећи се савременим методолошким приступом имајући у виду специфичност контекста транзиционих својинских односа. Усмеравање је дато кроз анализу могућег развоја који је сагледан кроз награђена конкурсна решења за сваки од три града, посматрана као актуелна документација која пружа плански основ за даље усмеравање ка реализацији. У седмом поглављу, кроз закључна разматрања, ауторка се јасно залаже за активирање речне обале, кроз реконструкцију засновану на савременим начелима и инкорпорирање у форму урбис.

Ружица Богдановић

Панчево

Ужице

Ваљево